

ÎNCHEIERE

06 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Consiliul mun. Comrat și Primarul mun. Comrat, precum și de ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Comrat,

în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului mun. Comrat, persoane terțe Primarul mun. Comrat, ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Comrat, cu privire la anularea deciziei Consiliului mun. Comrat nr. 2/2 din 27 ianuarie 2023 „Privind aprobarea statului de personal ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Comrat pentru anul 2023”, ca ilegală în fond, fiind adoptată cu încălcarea competenței,

împotriva hotărârii din 10 aprilie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost admisă acțiunea,

c o n s t a ț ă :

La 14 februarie 2023, Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Comrat, persoane terțe Primarul mun. Comrat, ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Comrat, cu privire la anularea deciziei Consiliului municipal Comrat nr. 2/2 din 27 ianuarie 2023 „Privind aprobarea statului de personal ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Comrat pentru anul 2023”, ca ilegală în fond, fiind adoptată cu încălcarea competenței.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, reieșind din activitatea funcțională, Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat, în conformitate cu art. 64 din Legea nr. 436 din 28.12.2006 „Privind activitatea publică locală”, exercitând controlul asupra legalității actelor administrative adoptate de organul administrației publice locale în mun. Comrat (în continuare OAPL), a constatat ilegalitatea deciziei Consiliului municipal Comrat cu nr. 2/2 din 27 ianuarie 2023, prin care a fost aprobat statul de personal al ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Comrat pentru anul 2023.

Potrivit reclamantului, decizia contestată este ilegală și pasibilă anulării, deoarece, potrivit legii, doar consiliul de administrație al întreprinderii municipale dispune de împuterniciri pentru aprobarea statului de personal al acesteia.

Prin hotărârea din 10 aprilie 2023 a Curții de Apel Comrat, a fost admisă acțiunea și a fost anulată ca ilegală decizia Consiliului mun. Comrat nr. 2/2 din 27 ianuarie 2023 „Privind aprobarea statului de personal ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Comrat pentru anul 2023”.

Pentru a hotărî astfel, Curtea de Apel Comrat a constatat încălcarea competenței la emiterea deciziei contestate.

La 21 aprilie 2023, Consiliul mun. Comrat și Primarul mun. Comrat au depus recursul nemotivat împotriva hotărârii din 10 aprilie 2023 a Curții de Apel Comrat.

La 21 aprilie 2023, ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Comrat a depus recursul nemotivat împotriva hotărârii din 10 aprilie 2023 a Curții de Apel Comrat.

La 03 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat copiile cererilor de recurs participanților la proces, însă aceștia nu au făcut uz de dreptul lor de a se expune asupra recursurilor prin referințe (f.d. 80).

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia ”Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art.169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția de până la 01 septembrie 2023), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția de până la 01 septembrie 2023), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30

de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de 3 procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termen, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art. 97 alin. (3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Din prevederile art.110¹ alin.(1) și (5) din Codul administrativ rezultă că, notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poșta electronica este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală. Confirmarea recepției notificării, emisă în mod automatizat de sistemul informațional sau de alt mijloc electronic de comunicație dedicat, probează notificarea.

Potrivit art. 114 din Codul administrativ, dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată.

Instanța de recurs constată că dispozitivul hotărârii Curții de Apel Comrat a fost pronunțat la 10 aprilie 2023, fiind notificat recurenților în aceeași zi (f.d. 55, 55 verso), iar hotărârea motivată le-a fost comunicată prin poștă la 27 aprilie 2023 și 28 aprilie 2023 (f.d. 64, 66, 67).

Se reține că, la 25 aprilie 2023, hotărârea integrală a Curții de Apel Comrat din 10 aprilie 2023, a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: <https://cacm.instante.justice.md/>.

Cele menționate supra, atestă faptul că termenul de 30 de zile prevăzut la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ (în redacția de până la 01 septembrie 2023), pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă din data de 28 aprilie 2023 și 29 aprilie 2023 (pentru fiecare recurent în parte), ziua imediat următoare de la data notificării hotărârii integrale a instanței de apel, și a expirat la 29 mai 2023 (zi de luni) pentru toți recurenții.

În pofida celor enunțate, Consiliul mun. Comrat și Primarul mun. Comrat, precum și ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Comrat nu s-au conformat prevederilor legale și nu au prezentat motivarea recursului în termenul legal prevăzut la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ (în redacția de până la 01 septembrie 2023). Or, fiind cei interesați de soluționarea cauzei în ordine de recurs, recurenții trebuiau să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin prezentarea motivării recursului în conformitate cu art. 245 alin. (2) din Codul administrativ (în redacția de până la 01 septembrie 2023).

Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția de până la 01 septembrie 2023), de declarare a recursurilor inadmisibile.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art. 245 din Codul administrativ (în redacția de până la 01 septembrie 2023), este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca

și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Din cele constatate rezultă că, neprezentarea motivării recursurilor se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurenților care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile lor procedurale, pentru a nu omite termenul legal de prezentare a recursului motivat.

În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursurilor depuse de Consiliul mun. Comrat și Primarul mun. Comrat, precum și de ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Comrat, drept inadmisibile, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că recurenta a omis să respecte cerințele stabilite de lege pentru depunerea unui recurs.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursurile depuse de Consiliul mun. Comrat și Primarul mun. Comrat, precum și de ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Comrat, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată

d i s p u n e:

Recursurile înaintate de Consiliul mun. Comrat și Primarul mun. Comrat, precum și de ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Comrat, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă